

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato: 29. august 2017
Kontor: Databeskyttelseskontoret
Sagsbeh: Nanna Østerrøgild Bød-
ker
Sagsnr.: 2017-790-0502
Dok.: 2394613

1. Økonomi- og Indenrigsministeriet har den 7. juni 2017 rettet henvendelse til Justitsministeriet med anmodning om en udtalelse om, hvorvidt det vil være muligt inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen ved lov at afskære en kommunes eller regions adgang til at tilgå et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems kommunale eller regionale mailkonti.

2. Økonomi- og Indenrigsministeriet har oplyst, at en kommune eller en region i dag inden for persondatalovens rammer under visse betingelser har adgang til at tilgå et eller flere kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlemmers kommunale eller regionale mailkonti, hvis det i forbindelse med mistanke om misbrug er nødvendigt for, at kommunen kan forfølge berettigede interesser.

3. For så vidt angår forholdet mellem databeskyttelsesforordningen og muligheden for at fastsætte nationale særregler vedrørende behandling af personoplysninger, skal Justitsministeriet indledningsvis bemærke, at EU's generelle databeskyttelsesforordning¹ finder anvendelse fra og med den 25. maj 2018. Forordningen erstatter databeskyttelsesdirektivet fra 1995, og forordningen vil have direkte virkning i Danmark.

Databeskyttelsesforordningen gælder ifølge forordningens artikel 2, stk. 1, på behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikke-automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

Gennemgang af mails er en behandling i forordningens forstand, jf. artikel 2, stk. 1, og artikel 4, nr. 2.

Databeskyttelsesforordningen finder derfor anvendelse for den behandling af personoplysninger, der foretages ved gennemgang af et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems kommunale eller regionale mailkonti.

Databeskyttelsesforordningen giver blandt andet mulighed for, at en behandling kan finde sted, hvis det er nødvendigt af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 1, litra e. Justitsministeriet skal hertil bemærke, at bestemmelsen i forordningen efter ordlyden som udgangspunkt svarer til bestemmelsen i persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 5 og 6.

Efter Justitsministeriets opfattelse, svarer forordningen endvidere i vidt omfang til den gældende retstilstand efter persondataloven og databeskyttelsesdirektivet med tilhørende praksis fra bl.a. Datatilsynet mv.

Det er derfor Justitsministeriets vurdering, at en kommune eller region inden for databeskyttelsesforordningens rammer under visse betingelser umiddelbart har adgang til at tilgå et eller flere kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlemmers kommunale eller regionale mailkonti, hvis det i forbindelse med mistanke om misbrug er nødvendigt for udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. forordningens artikel 6, stk. 1, litra e.

4. Efter Justitsministeriets opfattelse kan en kommunes eller regions adgang til at tilgå et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems kommunale eller regionale mailkonti afskæres ved at fastsætte en national undtagelse og fravigelse fra databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde for den pågældende behandling af personoplysninger.

En national undtagelse og fravigelse fra databeskyttelsesforordningen vil indebære, at der ikke efter forordningen vil være et grundlag for at behandle oplysninger om et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlems kommunale eller regionale mailkonti.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 85, at medlemsstaterne ved lov forener retten til be-

skyttelse af personoplysninger i henhold til databeskyttelsesforordningen med retten til ytrings- og informationsfrihed.

Der kan således inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen fastsættes nationale undtagelser og fravigelser fra visse dele af forordningen af hensyn til ytrings- og informationsfrihed.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan der på baggrund af forordningens artikel 85 foretages en afvejning af på den ene side hensynet til beskyttelse af personoplysninger, og på den anden side hensynet til kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers ytrings- og informationsfrihed med henblik på at sikre, at forordningens regler ikke unødigt medfører indskrænkninger i disse rettigheder.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at Økonomi- og Indenrigsministeriet har anført, at en afskæring af muligheden for at tilgå kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers mailkonti har til formål at skabe et fortroligt rum for kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer til at kommunikere, som kommunen og regionen – herunder politiske modstandere – ikke skal kunne være berettiget til at foretage kontrol af.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har endvidere anført, at kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer ikke skal kunne risikere, at andre (end de involverede i kommunikationen) får adgang til overvejelser om f.eks. et nyt politisk initiativ, afklaring af partiets, listens eller medlemmets holdning til et fremsat forslag, medlemmets kommunikation med borgere, interesseorganisationer, virksomheder m.fl.

Endelig har Økonomi- og Indenrigsministeriet anført, at problemstillingen med adgang til kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers mailkonti særligt gør sig gældende i kommuner og regioner, hvor borgmesteren og regionsrådsformanden – udover som de øvrige kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer at være indvalgt i kommunalbestyrelsen og regionsrådet – også bl.a. udøver funktionen som øverste daglige leder af administrationen. Den, der har mulighed for at tage stilling til, om et eller flere medlemmers mailkonto skal gennemgås inden for rammerne i persondataloven kan således være en politiker, som medlemmet måske er i opposition til.

På baggrund af ovenfor anførte hensyn kan der efter Justitsministeriets opfattelse fastsættes en national undtagelse og fravigelse fra forordningens

anvendelsesområde af hensyn til kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers ret til ytrings- og informationsfrihed, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 85.

5. Muligheden for at fastsætte en national undtagelse og fravigelse som følge af hensynet til ytrings- og informationsfrihed indebærer, at det alene er den behandling af personoplysninger, der foretages som led i kommunalbestyrelses- og regionsmedlemmers politiske arbejde, der kan undtages på baggrund af forordningens artikel 85.

Det må i den forbindelse lægges til grund, at den behandling af oplysninger, der foretages som led i kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers kommunale og regionale hverv, herunder parti- eller listetilknyttet kommunikation, kan undtages fra databeskyttelsesforordningen.

Det må endvidere lægges til grund, at den behandling af personoplysninger, der foretages via den mailadresse, som et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem får stillet til rådighed som led i varetagelsen af sit hverv som kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem, ligeledes kan undtages fra databeskyttelsesforordningen.

Omvendt er det Justitsministeriets vurdering, at der ikke inden for rammerne af artikel 85 i forordningen kan fastsættes en lovbestemmelse, der undtager den behandling af personoplysninger, der foretages, når et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem, der er ansat i den kommune eller region, den pågældende også er valgt i, anvender den pågældende mailkonto arbejdsmæssigt. Denne behandling af personoplysninger vil være fuldt ud omfattet af reglerne i databeskyttelsesforordningen.

6. Efter Justitsministeriets opfattelse kan der således indføres en national undtagelse og fravigelse af databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde for så vidt angår kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer politiske arbejde ved en ændring af lov om kommunernes styrelse og regionsloven.

Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at en national særregel kan undtage og fravige alle kapitler i forordningen på nær kapitel 1 om generelle bestemmelser og kapitel 8 om retsmidler, ansvar og sanktioner, jf. forordningens artikel 85, stk. 2, af hensyn til kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers ytrings- og informationsfrihed.

Forordningens kapitel 1 omhandler forordningens anvendelsesområde og pålægger således ikke selvstændigt dataansvarlige eller databehandlere pligter mv.

Forordningens kapitel 8 handler om overtrædelse af forordningen, men i det omfang, der sker undtagelse fra samtlige øvrige kapitler, vil der ikke være tale om, at der kan ske overtrædelse af forordningen, herunder f.eks. for manglende overholdelse af behandlingsregler mv.

7. I det omfang, der udarbejdes et eventuelt lovforslag på baggrund af databeskyttelsesforordningens artikel 85, skal Justitsministeriet gøre opmærksom på, at det fremgår af artikel 85, stk. 3, at hver medlemsstat skal give Kommissionen meddelelse om de lovbestemmelser, som den har vedtaget i henhold til stk. 2, og straks underretter om alle senere ændringslove eller ændringer, der berører dem.

Endelig skal Justitsministeriet bemærke, at der alene med den foreslåede nationale særregel vil ske fravigelse og undtagelse fra reglerne i databeskyttelsesforordningen. Det betyder, at anden regulering, herunder retsplejelovens regler om politiets adgang til oplysninger i forbindelse med efterforskning af formodede strafbare forhold, fortsat vil finde anvendelse på kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers kommunale eller regionale mailkonti.

Med venlig hilsen

Jakob Lundsager